

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

VII. De Fatalibus Appellationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62656)

resuscitetur & revivifcat, Franc. *in c. cit.*
 §. Si verò, num. 2. Gaill. *Lib. 1. observat.*
 131. n. 3. & Pirrhing *ad hanc Rubric. n.*
 195. not. 5.

98. Si verò, rectè appellatum, & malè
 judicatum, appareat, locus non est remif-
 fioni caufæ principalis ad judicem prio-
 rem: fed superior, five Appellationis ju-
 dex de ea, tanquam ad fe devoluta cog-
 noscere ac pronuntiare debet, *l. Eos 6. &*
c. Ut debitus cit. in fine, ubi Gloffa V. Alio-
qui, Bartol. in l. Eos cit. n. 10. Gaill. Ob-
servat. cit. n. 2. & Barbofa in c. Ut debi-
tus cit. n. 7. ut aded, cum bene appella-
tum est, superior five appellationis judex
hòc casu de eo etiam articulo cognoscat,
in quo appellatum non fuit. Ratio est;
quòd cum ab interlocutoria non niſi pro-
pter gravamen illatū appelletur, eum, qui
ab ea rectè provocafſe judicatur, à judice
A quo indebitè gravatum appareat, nec ad
eum denuo remittendus fit, propter præ-
ſumptionem & periculum gravaminis,
*inpoſterum inferendi, *l. Eos cit. Haunold,**
Tom. 5. de J. & J. Trañ. 5. n. 497.

99. Dixi, *Jure Decretalium;* quia moder-
 nò appellations ab interlocutoriis,
 definitivæ vim non habentibus, & gra-
 vamen per definitivam ſententiam irre-
 parabile non inferentibus, interpoſitæ per
 quemcunque ſuperiorem Papà inferio-
 rem, recipi prohibentur à S. Synodo Tri-
 dent. *Seſſ. 24. cap. 20. de Reformat.*

100. Dubium hìc eſt, an appellans poſſe
 & appellationi renuntiare poſſit.
 Interponendæ renuntiare ab eo poſſe, pla-
 num eſt ex dictis *Tit. 27. n. 69.* adverſæ
 partis conſenſu idem ei circa jam interpo-
 ſitam permiſſum, vix eſt, qui ambigat; cum
 id argumentò à contrario ductò ex *c. In-*
terpoſita 70. §. Illi, indubitatè inferatur.

101. An interpoſitæ renuntiare, & ad in-
 ferioſiorem judicem redire valeat, adverſa-
 riò invitò & contradicente, controver-

ſum, eaque in re à Nonnullis receptum
 eſt diſcrimen inter ſententias; ut ab In-
 terlocutoria quidem, non etiam à Defini-
 tiva, & iſtius vim habente, interpoſitæ ap-
 pellationi valeat renuntiare. Sed fre-
 quentiori & ſaniori calculo alii, in adver-
 ſæ partis præjudicium renuntiare à neutra
 ſententia interpoſitæ appellationi poſſe,
 defendunt; quòd conſilium ſuum in al-
 terius præjudicium mutare nemo poſſit,
l. Nemo 75. ff. de R. J. quod appellationi
renuntiandò fieri liquet; cum enim hæc
interpoſita evadat communis litigantium
utrique, & jura ante non deducta allega-
re probarèque, & ſententiæ in favorem
ſuum reformationem petere, non ſolum
*appellans, ſed & appellatus poſſit, *l. ſin.**
C. hic, §. l. Per hanc 4. C. de Temp. appell.
hoc interpoſitæ appellationis comòdum
intetvertere & adimere, invitâ & contra-
dicente una parte, altera, non poteſt, Pa-
normit. in §. Illi cit. n. 4. Gaill. Lib. 1.
observat. 122. n. 3. Scaccia de Appellat.
q. 17. limit. 2. n. 95. Hunnius in Treutl.
diſp. 33. q. 24. & Pirrhing ad hanc Ru-
bric. n. 191. Unde propoſita appellan-
tis renuntiatio non impedit, quòminus
adverſa pars, quæ ex appellatione ſperat,
commoda conſequatur, & proſequatur.

ARTICULUS VII.

De Fatalibus Appella-
tionis.

SUMMARIUM.

102. Fatalia dicuntur tempora Appel-
lationis;
 103. Qua interponenda eſt intra decem-
dium,
 104. A die ſententiæ lata & nota,
 105. Vel quò gravamen timeri, aut in-
ferri capit.

106. Appel.

106. Appellanti dantur Apostoli,
 107. Quorum quinque species sunt.
 108. Recipiendi ij sunt intra 30. dies,
 109. A die, quò potuit appellari.
 110. Tempus hoc iudex A quo restringe-
 re,
 111. Usque presentandū terminum pra-
 figere potest.
 112. Prosequenda Appellationi Jure da-
 tu est annus,
 113. A lata sententia, vel illati grava-
 minis die computandus.
 114. Biennium aliquando conceditur ex
 justa causa,
 115. Se tenente ex parte alterius,
 116. Vel utriusque litigantium,
 117. Tempus mutuo consensu valentium
 prorogare:
 118. Vel ex parte iudicis, aut alicujus
 tertii:
 119. Vel ex casu proveniente.
 120. Tertius annus non conceditur:
 121. Nisi ob impedimentum omnino in-
 dubitatum.
 122. Tempus hoc restringi à iudice,
 123. Et ab ipso etiam litigante potest.

102. **F**atalium nomine hinc veniunt tem-
 pora, quibus exactis Appellatio,
 vel non conceditur, vel concessa
 & interposita, aut jam introdu-
 cta extinguitur & quasi emoritur: cujus-
 modi quatuor à DD, referuntur.

103. Primum est Appellationis interpo-
 nendæ: quod, licet antiquò ei, qui cau-
 sam propriam, biduum: qui verò alie-
 nam sive procuratorio nomine agebat,
 triduum fuerit, *can. Biduum 29. pr. 2. q.*
6. l. Eos, qui, 6. §. fm. C. hic, §. l. 1. §. 5. J.
ff. Quando appell. Novo tamen Jure,
 C. v. li & Canonico sunt decem dies, à die
 sententiæ, tam interlocutoriæ, quàm de-
 finitivæ, aut illati gravaminis extrajudi-
 cialis, numerandi, sive proprio, sive pro-

curatorio nomine sit actum, *Novell. 23.*
cap. 1. Unde sumpta est *Aub. Hodie,*
C. hic, can. Anteriorum 28. in fine, 2. q.
6. §. c. Concertationi 8. hic, in 6. Quorum
 proinde dierum ultimus est fatalis; ut,
 eò elapsò, appellandi facultas intereat, &
 quasi expiret, *l. fm. C. de Temp. appell.*
 sententia verò consequatur rei iudicatæ
 auctoritatem, *c. Quod ad 15. in fine, de*
Sent. & re judic. Speculat. de Appellat. §. 5.
n. 1. Maranta de Ord. Judic. p. 6. Tit.
de Appellat. n. 213. & Gaill. Lib. 1. Ob-
servat. 139. n. 2.

Computandum est hoc decennium tem-
 pus, aliquando à die & momento senten-
 tiæ latæ, quando scilicet appellans ejus
 pronuntiationi per se, vel procuratorem
 adest: de quo casu accipienda est *Aub.*
cit. Glossa in Clement. Sicut 3. V. A die,
§. cit. Maranta num. 214. aliquando verò
 ejus cognitæ, quando scilicet appellans
 à iudicio non contumaciter abest; hòc
 enim casu decennium, non à pronuntia-
 tione, sed ab illius eaque illati gravami-
 nis notitia computandum, defumitur ex
l. 1. §. 7. §. 5. fm. ff. Quando appell. l. 1.
C. de Temp. appell. §. c. Concertationi 8.
in 6. verbis, Infra decem dies (postquam
serverit) appellet. post decennium verò
eisdem non pateat aditus appellandis, Bar-
bola in c. cit. num. 6. & Gonzalez in c.
Quod ad cit. n. 4.

Quando gravamen non illatum, sed
 primum inferendum est, etiam post de-
 cennium à die, quâ id ccepit timeri, &
 donec actu inferatur, appellari potest,
 Glossa in *c. Concertationi cit. V. Grava-*
riu & ibi Laiman. n. 2. Idem contingit,
 cum gravamen iam illatum, tractum suc-
 cessivum & causam continuam habet; ut,
 cum quis in carcere detinetur, ad locum
 non tutum citatur &c. ab isto enim ap-
 pellare licet, quamdiu durat: dummo-
 do gravamen præfens, v.g. durans in car-
 ceratio

seratio allegetur, & iudex incarcerationem iustam, vel locum tutum esse, per sententiam interlocutoriam non pronuntiari; huiusmodi enim sententia de cetero lapsu in rem iudicatam transiret, & ulterius appellandi adimeret facultatem; quia generatim contra ius partis lata sententia, si ab ea intra legitimum tempus non provocetur, rei iudicatae auctoritatem sortitur, *l. Cum prolati 32. ff. de Re iudic. Gaill. Lib. 1. observat. 139. n. 14. & Haunold. Tom. 5. de J. & J. tract. 5. n. 449.*

Quantumvis autem ad appellationem interponendam indultum à Jure de cetero principio utile sit, & ignorantiam, tanquam legitime impedito, qui verè contumax non est, non currat: in progressu tamen continuum est; ut à sententiae latae, eave illati gravaminis notitiae momento ad momentum, v.g. ab hora decima diei 8. Septembris usque ad eandem horam diei 18. ejusdem mensis duret, & ferias etiam solennes includat, *l. Sive pars 3. C. de Dilat. & l. 1. C. de Feria*: neque id immerito; cum & ipsis diebus feriatis appellatio valide interponatur, Gonzalez *in c. Quod ad cit. n. 5.*

106. Alterum, petendi & recipiendi Apostolos. Sunt autem Apostoli literae, quibus iudex *A quo* iudici, *Ad quem* provocatum est, significat, an detulerit, vel non detulerit à sua sententia, tam interlocutoria, quam definitiva, interpositae appellationi, *l. Unica, ff. de Libell. dimiss. & l. Dimissoria 106. ff. de V. S.* Eorum ab aliquibus tres: ab aliis quinque species referuntur, scilicet Apostoli Dimissorii: qui sunt literae iudicis *A quo*, appellationi à sententia sua deferentis, iisque iudici, *Ad quem* provocatum est, fidem facientis de illa, apud se interposita & admissa, *l. cit. & can. Ab eo, 2. q. 6. & c. Ab eo 6. hic in 6.* Reverentiales, quibus iudex addit, appellationi apud se interpositae, non ob

causam iustitiae, sed solummodo ob honoris & reverentiam superioris delatum, *c. 1. ibi, Si appellationi ex reverentia sit delatum, hic in 6.* Refutatorii, quibus idem, appellationi à se non delatum, adiecta ejus rejectae causae, significat iudici, *Ad quem* est provocatum, *c. 1. cit. & l. fin. §. 1. C. hic.* Testimoniales, quibus Notarius, vel alii viri honesti, cum iudicis copia haberi non posset, coram se appellatum, testificantur. Et demum Conventionales, quos pars adversa, in appellationem, sive in iudicio, sive extra hoc, consentiens concedit, *c. Sape 44. Panormit. in c. Bone 51. n. 9. Speculat. Lib. 4. de Appellat. §. 3. n. 1. Scaccia de Appell. q. 13. an. 3. & Pirrhing ad hanc Rubr. n. 139.* Hodie Reverentiales potissimum in usu esse: & ne Iustitiae viam praeccludere velle videantur, non facile Refutatorios, sed ferè Reverentiales aut Dimissorios tantum dari, Pragmatici monent apud Haunold. *Tom. 5. de J. & J. tract. 5. n. 415.*

Petendis ac recipiendis Apostolis Olim quinque, *can. Ab eo cit.* Hodie 30. dies sunt praescripti, *c. Ab eo 6. pr. in 6. & l. Iudicibus 24. C. hic*: intra quos, congruo loco & tempore instanter, & saepius instanter, instantius, instantissimè, saltem uno contextu peti debent: & si non petantur, vel intra dies illos (aut etiam breviorum terminum, quem iudex ex iusta causa potest assignare, Panormit. *in Clement. Quamvis 2. n. 6.*) non recipiantur, appellationi renuntiatum, eaque deserta praesumitur, *c. Ab eo, & Clement. cit.* saltem, si, qui appellavit, eos recipere potuisset, Joan. Andr. *in c. Ab eo cit. n. 3. ubi Gemin. n. 3. citr. Speculat. n. 13. & Maranta n. 219.* si verò iudex appellanti, eos rite petenti, non tradat: sed in causa procedat, ejus processus & acta ipso Jure nulla sunt, *c. Ut super 4. in 6. & l. si intra praefixum tempus, quò se daturum promissit, eos appellanti in-*

E e e

lanti in-

lanti instanter & sæpius petenti non exhibeat, iste appellationem prosequi potest, perinde ut, si ei expressè denegentur, *citt. c. Ab eo & Clement. §. fin.*

109. Porro prædicti triginta dies continui sunt, & appellanti currere probabiliter incipiunt à die appellationis interpositæ, vel quò provocans sententiæ latæ habuit notitiam & appellandi facultatem, ut *l. Judicibus cit.* ferè exaudiunt DD. Cujus rationem reddit Vallenf. *hic §. 10. n. 5.* quia, si ei curreret à tempore latæ sententiæ, posset appellanti, eam latam esse ignoranti, præcludi tempus petendi Apostolos; cum tamen ei præclusum non sit tempus appellandi, ut aliis DD. relatis observant *citt. Maranta n. 220. & Pirrhing ad hanc Rubric. n. 143.*

110. Ille autem trigina dierum terminus, pro Apostolis recipiendis Jure constitutus, à judice *A quo*, licet produci nequeat, restringi tamen & brevior præscribi potest, *Clement. Quamvis 2.* ut ab ipso præscriptus succedat in locum termini Juris, & eundem, quem ab isto præfixus, habeat effectum, *c. Ex insinuatione 50.* ut, qui appellavit, intra eum Apostolos non petens, aut recipiens, appellationi censeatur renuntiâsse *Clement. cit. pr. V. Verum.* Ratio autem abbreviationis permixta est; quòd judex quoad ea, quæ ad celeriore appellationis expeditionem pertinent, jurisdictionem retineat: & à Jure dati termini longitudo ipsius commodum & favorem spectare videatur; ut ei non prohibeatur renuntiare, *citt. Maranta n. 223. Scaccia n. 44. Vallenf. §. 10. n. 6. & Gonzalez n. 8.*

111. Tertium Fatale præfixum est appellationi introducendæ, sive Apostolos judici *ad quem* presentandi: quod, etsi *l. Tempora 2. pr. §. l. fin. C. de Temp. appell.* varium constitutum sit pro judicium aut locorum varietate, secundum Ordinationem tamen Camerae Imperialis *p. 2. Tit.*

3. §. 2. & 5. complectitur sex menses qui currere incipiunt à die, non latæ sententiæ, sed interpositæ appellationis, teste Gaill. *Lib. 1. observat. 140. n. 1.* Jure autem Canonico ejus determinatio judiciis arbitrio relinqui videtur, *c. Personæ 4. ibi, Tu eis diem assignes:* quò Relictus Alexander III. respexisse videri potest ad *l. Præses 5. verba, Tempus quod ad reddendos Apostolos præscriptum est, C. hac Rubr.* Quod si judex *A quo* præsentandæ appellationis terminum non assignet, cum Jure Canonico nihil statutum reperitur, vel observandum erit tempus definitum à Jure Civili: vel, quod Gonzalez *in c. Cum sit 5. n. 10.* monet, satis erit, inchoare & finire appellationem intra tempus, à Jure concessum ad eam finiendam.

Postremum datù est appellationi prosequendæ & finiendæ, ad quam, à quocunque, etiam extrajudiciali, gravamine provocatum sit, utroque Jure annus, & ex justa causa biennium conceditur, *c. Cum sit 5. pr. Auth. Et, qui, §. l. fin. §. 4. C. de Temp. Appell.* Intra quod tempus, si provocans appellationem, justo impedimento cessante, non fuerit prosecutus, ea delicta censebitur, *§. 4. cit. & Clement. Sicut 3. Ubi Panormit. n. 1. & cit. Gaill. Observat. 41. n. 1.*

112. Currere autem de Jure Canonico hic annus aut biennium incipit à die interpositæ appellationis, si in judicio appelletur. Quod si hoc fiat extra judicium, multum interest, an à jam illato, vel primum inferendo seu futuro gravamine appelletur; priori enim casu, sicut, cum in judicio appellatur, ab interpositæ appellationis: posteriori autem, non ab illius, sed ejus, quod inferendum timebatur, gravaminis actu illati die annus inchoatur, *Clement. cit.* ut adeò anticipata appellatio à futuro gravamine quodammodo involvat conditionem, si gravamen actu in-

actū inferri contingat; & propterea trahatur ad illius actū illati tempus, ab eoque exordium sumat annus prosequendæ appellationi constitutus à Jure, & biennium ex justa causa ab homine concedendum, Vivianus in *Clement. cit. & in s. Cùm sit 5. Wamef. num. 8. & Gonzalez n. 10.* Jure, inquam, *Canonico*; quia de Civili res non ita liquet, & controversa est inter DD.

In Camera Imperiali & aliis Tribunalibus majoribus, etiam Ecclesiasticis, ob multitudinem causarum ferè non attenditur fatale appellationis prosequendæ: dummodo observentur, quæ ad eam interponendam sunt concessa, & longioris moræ causa non sint ipsi appellantes, Gaill. *Lib. 1. observat. 141.* qui etiam apud *cit. Haunoid. n. 466.* monet Procuratores locorum, in quibus omnia fatalia observantur, ut; si intra biennium appellatio ad finem non perducatur, de sua diligentia & fatalium lapsu protestentur.

114. Causæ, ob quas ad appellationis prosecutionem & terminationem biennium concedi, ex Juris permissione potest, variæ sunt: & earum quædam se ex parte personarum appellantis, vel appellati, vel utriusque: aliæ ex ipsius judicis, vel alicujus tertii parte se tenent: aliquæ ex casu fortuito proveniunt.

115. Ex parte appellantis sunt adversa valerudo, inopia, ex eaque proveniens defectus sumptuum, ad appellationis prosecutionem necessariorum: absentia causâ Republicæ, captivitatis &c. Panormit. in *c. Exratione 8. n. 4. & Vallens. hic §. 13. n. 2.* quia his ab appellationis prosecutione legitime impeditur, *arg. c. cit.* legitime autem impedito tempus, ac proinde prosequendæ & finiendæ appellationis fatale non currit. *arg. c. Quia 5. de Concess. Prabend. & l. Quod te 5. ff. de Reb. credit.* ut uno cæpto ad ejus prole-

ctionem admittatur, eique alter annus concedatur, Gonzalez in *c. Cùm sit cit. num. 11.*

Ex parte ipsius appellati, sive adversarii, ab isto per frustratorias dilaciones, exceptionesque, aliæ per se aut alium objecta impedimenta procuratæ judicii protelationes, *cit. Panormit. num. 8. & Vallens. n. 4.*

116. Ex parte utriusque, si pendente appellationis prosequendæ tempore compromiserint in arbitros, *Clement. Quamdiu 4. & Aub. Si tamen, C. de Temp. appell.* Imò etiam, si iter, vel peregrinationem uterque susceperint, aut aliàs mutuo consensu ejus finiendæ terminum prorogaverit, ut contra Panormit. *cit. n. 8.* docent Felinus in *c. Exratione cit. n. 2.* Maranta de *Ord. judic. p. 6. Tit. de Appellat. 2. n. 225.* Scaccia de *Appellat. q. 15. art. 3. n. 165.* Vallens. *§. cit. n. 5.* & alii; partim, propter satis claros textus *Clement. & Aub. cit. & l. fin. §. 6. C. de Temp. appell.* quæ partes, ut nullum fatale observetur, pacifici permittuntur: partim; quia terminus appellationis prosequendæ & finiendæ in favorem partium non minus constituitur, quàm terminus à delegante ad causam expediendam præfixus delegato; ac proinde, sicut iste, *c. De causis 4. de Offic. deleg. & l. Consensisse 2. §. 2. ff. de Judicis,* sic etiam ille communi partium consensu poterit prorogari, *arg. c. Si de Terra 6. de Privileg.*

117. Pugnare quidem cum hac doctrina videtur textus *c. Oblata 57.* quò temporis, ad appellationem prosequendam à Jure indulti, sicut abbreviatio permittitur, sic prorogatio difertè negatur: & paritas triennii, ad causam principalem in prima instantia finiendam præscripti: cujus prorogatio partium consensu, etiam cum juramento, & per viam compromissi, permissa non est. secundum Glossam a DD.

Et ee a receptam

receptam in l. *Properandum* 13. *V. Trienni*, *C. de Judiciis*. Sed re ipsa textus non aduersatur; quia eò termini prorogatio soli appellanti, aut iudici negatur: consensu autem utriusque partis fieri textu illo non prohibetur; ac proinde *Clement.* & cæteris textibus allegatis standum est. Neque paritas est cum termino primæ instantiæ, cum; quia, sicut istius terminum prorogari per viam compromissi posse, *Glossa cit.* disertè negat, sic eum, qui appellationis prosecutioni præfixus est, prorogari compromisso posse, *Clement. cit.* disertè affirmatur: tum verò; quia plus præiudicii affert peremptio in instantia secunda, quàm in prima; cum ista perempta sola Acta iudicii Ordinatoria pereant, integro manente agendi iure: quod tamen perimitur pereunte instantiâ secundâ; nam ista perempta sententia iudicis *A quo* transit in rem iudicatam, *Clement. Si appellationem* 6. Unde termini finiendæ appellationi præfixi prorogatio merito facilius permittitur, quàm ejus, qui à Jure constitutus est instantiæ primæ, *cit.* Maranta num. 226. *Vallenf. num. 6.*

118. Ex parte iudicis, biennii pro appellationis prosecutione concedendi, iusta causa datur, cum iste ob infirmitatem vel aliam causam non sedet pro tribunali, vel aliàs per eum stat, quò minus appellationis causa intra debitum terminum ad finem perducatur, *Glossa in c. Ex ratione cit. V. Per impotentiam.*

Ex parte verò alicujus tertii, cum procurator negligit causæ prosecutionem, vel hæc à nuntio, vel alio quopiam impeditur, *cit.* *Glossa & Panormit. n. 8.* quò tamen casu appellationis tempus currit & secundus annus non indulgetur: sed ad damna & interesse præstandum actio datur aduersus procuratorem, vel tertium impediendum, *Glossa in c. Ex ratione cit. V.*

Impotentiam Panormit. cit. n. 8. & Vallenf. num. 10.

Demum casus fortuitus prorogationi iustam causam præbet, cum v.g. via ad iudicium ab hostibus sunt obsestæ, aut causæ appellationis procurator interceptus, *Vallenf. §. cit. n. 11. & Pirrhing ad hanc Rubric. n. 170. in fine:* quorum tamen DD. ille §. 14. n. 1. iste n. 171. rectè monet, ut ex huiusmodi impedimento, seu causa aliqua alter annus concedatur, eam ab appellante evidentibus argumentis probandam: quod *c. Ex ratione cit.* verbis, *Dummodo confiterit*, innuatur, & clarè traditur *c. Cum sit §. 5. §. 1. fin. §. 4. C. de Temp. appellat.* Unde

Dubium oritur primò, an ad appellationis prosecutionem tertius annus aliquando valeat concedi. Secundum annum, spectatò Jure, omnino fatalem, eoque lapsò appellantem ad causæ prosecutionem non amplius admitti, censet *Gonzalez in c. Cum sit. cit. n. 12.* quòd istius *c. textu* post lapsum biennii appellans amplius admittus non sit, etsi iustum impedimentum allegarit. Id ipsum suadet ratio; quia præsumptio Juris est, quamlibet causam, quantumcunque arduam ad finem perducì intra biennium posse: dummodo appellans secundum præscriptum Juris eam summa ope summoque opere & studio prosequatur; indeoque iste terminus à Jure præscriptus est, ut tantò certior celeriorque sit litium finis, *c. Finem §. de Dolo §. 1. Properandum* 13. *pr. C. de Judiciis*, *Vallenf. l. 6. §. 14. n. 10.*

Neque obstat; quòd *c. Ex ratione cit.* post biennium deferatur appellanti: dummodo prosecutionem ipsius appellationis per impotentiam confiterit omisam esse; quia licet casu, quò de impedimento indubitatè constat, ad appellationis prosecutionem tertium annum iustarum secundi

secundi concedendum, aliqui satis probabiliter desumant ex *e. cit.* textu & communi Regula, quâ legitime impeditis tempus non currere dicitur, *e. Quia §. de Concess. Præbend.* cum imputari non debeat ei, per quem non stat, si non faciat id, quod per eum fuerat faciendum, ut habet altera Regula, quæ est *41. in 6.* Alii tamen tali casu impeditum non ipsò Jure, sed beneficiò restitutionis in integrum ex clausula generali, *l. 1. in fine. ff. Ex quibus caus. major.* illæsum servari, volunt apud Barbosam in *e. Ex ratione cit. n. 2.* & Gonzalez *n. 12.*

122. Dubium secundò est, an etiam Jure concessum tempus valeat restringi. Quod DD. passim & bene resolvunt, dum iudici, à quo appellatum est, introducendæ appellationis tempus brevius aliquando præfigendi facultatem adstruunt; ut, si appellatione intra illud tempus introducere & prosecutione inchoare appellans negligat, ea haberi valeat pro deserta, & appellans sententiæ ab eò latæ parere cogatur, *e. Cum sit cit. §. c. Ad aures 33.* præfigi tamen ab eo posse, negant, terminu breviorum, intra quem causa appellationis debeat finiri; propter textum *e. Insinuatione 50.* Rationem reddunt; quòd iudex *Ad quem* sit ipsò superior; ac proinde huic præscribi nequeat lex, vi cuius intra certum tempus causam teneatur expedire, *cit. Vallens. §. 12. n. 5. Barbofa in e. cit. n. 2. & ibi Gonzalez n. 4.*

123. Dubium tertio est, an prosequendæ & finiendæ causæ appellationis fatale restringi valeat ab ipso appellante. Ratio dubitandi est; quòd restringi nequeat ab ejus adversario. Sed, hoc non obstante, à Jure concessum tempus restringi ab ipso appellante & brevius reddi posse, satis receptum & clarè expressum est *e. Persona 4.* modò spectatis circumstantiis congruum sit, *e. Consuevit 4.* quia sic favori à

Jure pro se principaliter introducto videtur renuntiare. Neque refert; quòd id non permittatur adversario; quia non debet esse in istius potestate, terminum adversario suo à Jure indultum coarctare, & legem ponere, ipsi præjudicantem, Panormit. in *e. Cum sit cit. n. 6.* Vallens. §. *cit. n. 4.*

ARTICULUS VIII.

De Effectibus Appellationis, & post hanc Attentatis.

SUMMARIUM.

- 124.** Appellatio causam devolvit ad superiorem.
125. Jurisdictionem inferioris iudicis non semper,
126. Plerumque tamen suspendit;
127. Ut post ipsam interpositam,
128. Et latam sententiam definitivam nihil valeat innovare,
129. Saltem, si frivola non sit.
130. In aliis tamen causis procedere,
131. Nec recusari potest:
132. Nisi, malè ab ipso iudicatum, fuerit pronuntiatum.
133. Etiam post appellationem ab interlocutoria,
134. Et ab extrajudiciali gravamine interpositam aliquid innovari nequit,
135. Aliter tamen post eam, quàm post appellationem à definitiva innovata revocantur.
136. Ea revocatio fit à iudice Ad quem,
137. Et viâ seu remedio Attentatorum:
138. Quod Unde vi Interdictò uberius est.

E e e 3

Appel.